

Δελτίο Ανταγωνιστικότητας

Τεύχος 35 Δεκέμβριος 2005

**Οι σημερινές προκλήσεις των κλάδων της βιομηχανίας σύμφωνα με την Ε.Ε.:
Αναγκαία η ενίσχυση του μεταποιητικού τομέα της ΕΕ
για την πλήρη αξιοποίηση του δυναμικού ανάπτυξής της**

Η σημασία της μεταποιητικής βιομηχανίας στην Ε.Ε.

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επι- τροπή:

- Η ύπαρξη ενός υγιούς και ισχυρού βιομηχανικού τομέα στην Ευρώπη είναι απαραίτητη για την πλήρη αξιοποίηση του δυναμικού της ΕΕ
- Η μεταποίηση είναι το κλειδί για την αξιοποίηση της νέας οικονομίας της γνώσης
- Η οικονομία της γνώσης, η βελτίωση των κανονιστικών ρυθμίσεων, η συνέργεια των πολιτικών για την ανταγωνιστικότητα, την ενέργεια και το περιβάλλον καθώς και η εξασφάλιση πλήρους και δίκαιης συμμετοχής στο διεθνές εμπόριο είναι οι προκλήσεις πολιτικής για την ενίσχυση του μεταποιητικού τομέα στην ΕΕ

Σύμφωνα με την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή του κοινοτικού προγράμματος της Λισαβόνας με τίτλο «Πλαίσιο πολιτικής για την ενίσχυση του μεταποιητικού τομέα της Ε.Ε. — προς μια πιο ολοκληρωμένη προσέγγιση της βιομηχανικής πολιτικής», η ύπαρξη ενός υγιούς και ισχυρού βιομηχανικού τομέα είναι απαραίτητη για την πλήρη αξιοποίηση του δυναμικού ανάπτυξης της ΕΕ καθώς και για τη διατήρηση και ενίσχυση του ηγετικού ρόλου της ΕΕ στον οικονομικό και τεχνολογικό τομέα. Αυτό γιατί:

- Η μεταποιητική βιομηχανία της ΕΕ είναι από τη φύση της σημαντική - παρέχει το

ένα πέμπτο της παραγωγής της ΕΕ και απασχολεί περίπου 34 εκατομμύρια άτομα. Επιπλέον:

- Η μεταποίηση είναι το κλειδί για την αξιοποίηση της νέας οικονομίας της γνώσης – πάνω από το 80% των δαπανών για έρευνα και ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα της ΕΕ αφορούν τον τομέα της μεταποίησης.
- Η μεταποίηση παράγει νέα και καινοτόμα προϊόντα που συνιστούν περίπου τα τρία τέταρτα των εξαγωγών της ΕΕ.
- Το μεγαλύτερο τμήμα της

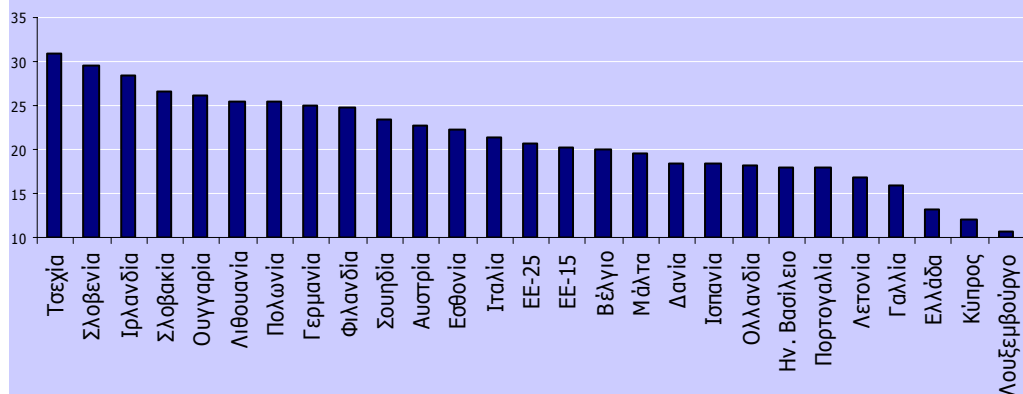
της ΕΕ αποτελείται από ΜΜΕ: πάνω από το 99% των εταιρειών και το 58% της μεταποιητικής απασχόλησης είναι ΜΜΕ

- Η μεταποίηση δημιουργεί ανάπτυξη και θέσεις απασχόλησης στο ευρύτερο σύνολο της οικονομίας της ΕΕ: συνδέεται στενά με τους τομείς υπηρεσιών παρέχοντας ζήτηση για υπηρεσίες προς επιχειρήσεις και σημαντικές εισροές τις οποίες απαιτούν οι τομείς υπηρεσιών.

Περιεχόμενα:

- 1 Η σημασία της μεταποιητικής βιομηχανίας στην ΕΕ
- 2 Τομείς πολιτικής για την ενίσχυση της μεταποίησης στην ΕΕ
- 2 Βασικές προτεραιότητες ανά κατηγορία βιομηχανιών
- 3 Διατομεακές πρωτοβουλίες πολιτικής που προτείνει η ΕΕ
- 4 Διατομεακές πρωτοβουλίες πολιτικής και προτεραιότητες ανά κλάδο

Διάγραμμα1: Ποσοστό ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας της βιομηχανίας (συμπεριλαμβανομένης και της ενέργειας) στο σύνολο των κλάδων, 2004 - τρέχουσες τιμές

Πηγή: Eurostat

Περιοχές πολιτικής για την ενίσχυση της μεταποίησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, οι περιοχές πολιτικής που επελέγησαν προς εξέταση ήταν ιδιαίτερες σημαντικές για την ανάπτυξη της παραγωγικότητας σε τομεακό επίπεδο και τη διεθνή ανταγωνιστικότητα.

Οι περιοχές αυτές είναι:

- ⇒ εξασφάλιση ανοικτής και ανταγωνιστικής ενιαίας αγοράς
- ⇒ γνώση, έρευνα, καινοτομία και ειδικευση
- ⇒ καλύτερες κανονιστικές ρυθμίσεις

- ⇒ εξασφάλιση συνέργειας των πολιτικών για την ανταγωνιστικότητα, την ενέργεια και το περιβάλλον
- ⇒ εξασφάλιση της πλήρους και δίκαιης συμμετοχής στις διεθνείς αγορές
- ⇒ προώθηση της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής

Βασικές προτεραιότητες ανά κατηγορία βιομηχανιών

Βιομηχανίες τροφίμων και βιολογικών επιστημών

Οι βιομηχανίες τροφίμων και βιολογικών επιστημών αποτελούν το 1/5 περίπου της μεταποιητικής προστιθέμενης αξίας της ΕΕ και παρουσιάζουν μέσα έως υψηλά ποσοστά ανάπτυξης. Οι κυριότερες προκλήσεις για την ομάδα αυτή είναι η γνώση και οι καλύτερες κανονιστικές ρυθμίσεις. Στις κύριες προκλήσεις που αφορούν συγκεκριμένους τομείς συμπεριλαμβάνονται η ανάγκη να σημειωθεί μεγαλύτερη πρόοδος όσον αφορά τη δημιουργία μιας πλήρως ανταγωνιστικής ενιαίας αγοράς φαρμακευτικών προϊόντων, καθώς και περιβαλλοντικά ζητήματα και ζητήματα πρόσβασης στις αγορές όσον αφορά τις βιομηχανίες τροφίμων και ποτών, τα φάρμακα και τα καλλυντικά προϊόντα.

Βιομηχανίες μηχανημάτων και συστημάτων

Οι βιομηχανίες μηχανημάτων και συστημάτων αποτελούν το 1/3 περίπου της προστιθέμενης αξίας μεταποίησης στην ΕΕ και χαρακτηρίζονται από μέσους έως υψηλούς ρυθμούς

ανάπτυξης με υψηλά ποσοστά δαπανών για την έρευνα και ανάπτυξη. Οι προκλήσεις για τους τομείς αυτούς έχουν κατά συνέπεια κυρίως σχέση με την καινοτομία, την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας και την εξασφάλιση της διαθεσιμότητας προσωπικού υψηλής ειδίκευσης. Η καλύτερη πρόσβαση στις διεθνείς αγορές είναι επίσης σημαντική για ορισμένες βιομηχανίες, ιδιαίτε-

ρα αυτές που έχουν σχέση με τις ΤΠΕ, την κατασκευή ηλεκτρολογικών και μηχανολογικών ειδών και τα μηχανοκίνητα οχήματα.

Βιομηχανίες μόδας και σχεδίου

Οι βιομηχανίες μόδας και σχεδίου αποτελούν μόλις το 8% της προστιθέμενης αξίας μεταποίησης, αλλά παρουσίασαν

Γνώση, καλύτερες κανονιστικές ρυθμίσεις, περιβάλλον και ενέργεια και διευκόλυνση του διεθνούς εμπορίου είναι οι προκλήσεις πολιτικής για την ενίσχυση του μεταποιητικού τομέα της Ευρώπης

Πίνακας 1: Κατηγορίες βιομηχανιών

Βιομηχανίες τροφίμων και βιολογικών επιστημών	
⇒ Τρόφιμα, ποτά και καπνός	⇒ Βιοτεχνολογία
⇒ Καλλυντικά	⇒ Ιατρικά βοηθήματα
⇒ Φάρμακα	
Βιομηχανίες μηχανημάτων και συστημάτων	
⇒ Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας	⇒ Αεροδιαστημική
⇒ Μηχανολογία	⇒ Αμυντικές βιομηχανίες
⇒ Μηχανολογική ηλεκτρολογία	⇒ Ναυπηγική
⇒ Μηχανοκίνητα οχήματα	
Βιομηχανίες μόδας και σχεδίου	
⇒ Κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα — Ενδύματα	⇒ Υποδήματα
⇒ Δέρματα και δερμάτινα προϊόντα	⇒ Έπιπλα
Βασικές και ενδιάμεσες βιομηχανίες	
⇒ Μη ενεργειακές εξορυκτικές βιομηχανίες	⇒ Πολτός, χαρτί και προϊόντα από χαρτί
⇒ Μη σιδηρούχα μέταλλα	⇒ Τυπογραφία και εκδόσεις
⇒ Τσιμέντο και άσβεστος	⇒ Χάλυβας
⇒ Κεραμική	⇒ Χημικά, καουτσούκ και πλαστικό
⇒ Γυαλί	⇒ Κατασκευές
⇒ Ξύλο και προϊόντα από ξύλο	

Πηγή: Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή του κοινοτικού προγράμματος της Λισαβόνας: Πλαίσιο πολιτικής για την ενίσχυση του μεταποιητικού τομέα της ΕΕ — προς μια πιο ολοκληρωμένη προσέγγιση της βιομηχανικής πολιτικής (COM(2005) 474 Τελικό).

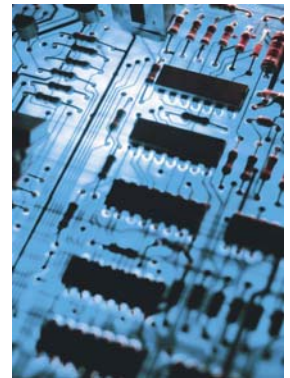
χαμηλή ή και αρνητική ανάπτυξη παραγωγής καθώς και σχετικά χαμηλές δαπάνες για την έρευνα και ανάπτυξη κατά τα πρόσφατα έτη. Η επιτυχής διαρθρωτική προσαρμογή είναι η κύρια πρόκληση για τις βιομηχανίες αυτές. Η βελτίωση της καινοτομίας, η προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και η ειδίκευση είναι σημαντικά στοιχεία προκειμένου να καταστεί δυνατή η συνεχής βελτίωση της ποιότητας και της πολυμορφίας των προϊόντων που παράγουν. Η απόκτηση καλύτερης πρόσβασης σε παγκόσμιες αγορές που επί του παρόντος τυγχάνουν

πολύ μεγάλης προστασίας συνιστά επίσης σημαντική απαίτηση πολιτικής για τις βιομηχανίες αυτές.

Βασικές και ενδιάμεσες βιομηχανίες

Οι βασικές και ενδιάμεσες βιομηχανίες αποτελούν περίπου το 40% της προστιθέμενης αξίας μεταποίησης στην ΕΕ. Ως προμηθευτές βασικών εισροών για τις υπόλοιπες βιομηχανίες της ΕΕ, οι βιομηχανίες αυτές μπορούν να αποτελέσουν σημαντική πηγή καινοτομίας για άλλους τομείς. Τα ποσοστά ανάπτυξης στον τομέα αυτό

ήταν μέσα έως χαμηλά, με εξαίρεση τα χημικά προϊόντα και τις βιομηχανίες καουτσούκ που σημείωσαν υψηλές επιδόσεις. Οι κύριες προκλήσεις γι' αυτές τις βιομηχανίες αφορούν την ενέργεια και το περιβάλλον. Μεταξύ των σημαντικών προκλήσεων ανά τομέα συγκαταλέγεται η νομοθεσία REACH για τη βιομηχανία χημικών (με επιπτώσεις και σε άλλους κλάδους) και η απλοποίηση της νομοθεσίας για τον κατασκευαστικό τομέα. Η διαρθρωτική προσαρμογή συνιστά σημαντικό ζήτημα για τους κλάδους των κεραμικών προϊόντων, της τυπογραφίας και του χάλυβα.

Διατομεακές πρωτοβουλίες πολιτικής που προτείνει η ΕΕ

Η Επιτροπή εξήγγειλε επτά διατομεακές πρωτοβουλίες πολιτικής που έχουν ως στόχο την αντιμετώπιση των κοινών προκλήσεων μεταξύ των ομαδοποιήσεων των διαφόρων βιομηχανιών καθώς και την ενίσχυση της συνέργειας των διαφόρων περιοχών πολιτικής για την προώθηση της ανταγωνιστικότητας.

1. Πρωτοβουλία για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και την παραποίηση /απομίμηση

Η Επιτροπή θα ξεκινήσει διάλογο με τη βιομηχανία και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη το 2006 προκειμένου να προσδιορίσει ποιες περαιτέρω χρήσιμες ενέργειες είναι δυνατόν να αναληφθούν για την παροχή ορθού πλαισίου για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας στην ευρωπαϊκή βιομηχανία.

2. Ομάδα υψηλού επιπέδου για την ανταγωνιστικότητα, την ενέργεια και το περιβάλλον

Η ομάδα αυτή θα λειτουργεί ως συμβουλευτική πλατφόρμα φέρνοντας σε επαφή τα μέλη της επιτροπής για τις επιχειρήσεις και τη βιομηχανία, τον

ανταγωνισμό, την ενέργεια και το περιβάλλον καθώς και όλα τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη.

3. Εξωτερικές πτυχές της ανταγωνιστικότητας και της πρόσβασης στις αγορές

Σε συνεργασία με τα ενδιαφερόμενα μέρη, θα αναπτυχθεί και θα τεθεί σε εφαρμογή λεπτομερής στρατηγική έτσι ώστε να υπερκεραστούν τα εμπόδια σε επιλεγμένους τομείς και χώρες. Έχει ήδη εισαχθεί ειδικό σχέδιο δράσης για τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα και το σχέδιο αυτό έχει επεκταθεί με στόχο να καλύψει τα δερμάτινα προϊόντα και τα υποδήματα.

4. Νέο πρόγραμμα νομοθετικής απλοποίησης

Η Επιτροπή έχει ήδη ανακοινώσει ότι σκοπεύει να ξεκινήσει εκ νέου τις εργασίες της σχετικά με την απλοποίηση της υφισταμένης νομοθεσίας.

5. Βελτίωση των τομεακών ειδικεύσεων του ανθρώπινου δυναμικού

Η ΕΕ έχει ήδη ξεκινήσει την αντιμετώπιση της έλλειψης ειδικεύσεων με προγράμματα

όπως το "Εκπαίδευση και κατάρτιση 2010". Επιπλέον, πρόκειται να αξιολογηθούν τα προβλήματα της βιομηχανίας σχετικά με τις ειδικεύσεις προσδιορίζοντας τις σημερινές απαιτήσεις και τα κενά ανά τομέα.

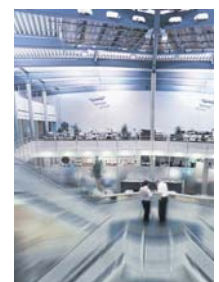
6. Διαχείριση των διαρθρωτικών αλλαγών στο μεταποιητικό τομέα

Η Επιτροπή σκοπεύει να εξασφαλίσει ότι στα επόμενα προγράμματα των διαρθρωτικών ταμείων θα συμπεριληφθούν μέτρα για την αποτελεσματική διαχείριση των αναδιαρθρώσεων ώστε να περιοριστεί το κόστος τους για τους εργαζόμενους και την τοπική ή περιφερειακή οικονομία.

7. Ολοκληρωμένη ευρωπαϊκή προσέγγιση της βιομηχανικής έρευνας και καινοτομίας

Το 2006 θα δημιουργηθεί ευρωπαϊκό σύστημα παρακολούθησης της βιομηχανικής έρευνας και καινοτομίας, το οποίο θα παρέχει ενοποιημένη επισκόπηση και ανάλυση των εξελίξεων στον τομέα της βιομηχανικής έρευνας και καινοτομίας.

Αρνητική ανάπτυξη για τις βιομηχανίες μόδας και σχεδίου — Υψηλά ποσοστά ανάπτυξης για τις βιομηχανίες τροφίμων και βιολογικών επιστημών στην ΕΕ

Διατομεακές πρωτοβουλίες πολιτικής — Προτεραιότητες ανά κατηγορία βιομηχανιών

	ΕΒΑ Κανινοτομία	Δικαιώματα Πνευματικής Ιδιοκτησίας παραποίηση/ απομίμηση	Ειδικεύσεις αγροτικού δυναμικού	Πρόσβαση στις αγορές	Αναδιάρθρωση	Απλοποίηση της νομοθεσίας	Ομάδα υψηλού επιπέδου για την ανταγωνιστικό- τητα, την ενέργεια και το περιβάλλον
Βιομηχανίες τροφίμων και βιολογικών επιστημών							
Τρόφιμα, ποτά και καπνός	X			X	X	X	
Καλλυντικά	X			X			
Φάρμακα	X	X		X			
Βιοτεχνολογία	X	X				X	
Ιατρικά βοηθήματα	X						
Βιομηχανίες μηχανημάτων και συστημάτων							
Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας	X		X				
Μηχανολογία	X	X	X	X			
Μηχανολογική ηλεκτρολογία	X	X	X	X			
Μηχανοκίνητα οχήματα	X	X		X	X		
Αεροδιαστημική	X						
Αμυντικές βιομηχανίες	X						
Ναυπηγική	X	X	X		X		
Βιομηχανίες μόδας και σχεδίου							
Κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα — Ενδύματα	X	X	X	X	X		
Δέρματα, δερμάτινα και προϊόντα	X	X	X	X	X		
Υποδήματα	X	X	X	X	X		
Έπιπλα	X	X	X	X	X		
Βιομηχανίες βασικών και ενδιάμεσων προϊόντων							
Μη ενεργειακές εξορυκτικές βιομηχανίες			X				X
Μη σιδηρούχα μέταλλα			X				X
Τσιμέντο και άσβεστος							X
Κεραμική		X		X			X
Γυαλί		X		X			X
Ξύλο και προϊόντα από ξύλο	X		X				X
Πολτός, χαρτί και προϊόντα από χαρτί	X						X
Τυπογραφία και εκδόσεις	X		X				X
Χάλυβας	X		X				X
Χημικά, καουτσούκ και πλαστικό	X						X
Κατασκευές	X		X			X	

Στον παραπάνω πίνακα σημειώνονται με ένδειξη X οι περιπτώσεις που μια περιοχή πολιτικών θεωρείται ύψιστη προτεραιότητα για τη συγκεκριμένη κατηγορία βιομηχανιών. Η απουσία ένδειξης δεν σημαίνει απαραίτητα ότι η πρόκληση δεν είναι σημαντική για κάποιον τομέα, αλλά ότι δεν θεωρείτε ζήτημα ύψιστης προτεραιότητας.

Πηγή: Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή του κοινοτικού προγράμματος της Λισαβόνας: Πλαίσιο πολιτικής για την ενίσχυση του μεταποιητικού τομέα της ΕΕ — προς μια πιο ολοκληρωμένη προσέγγιση της βιομηχανικής πολιτικής (COM(2005) 474 Τελικό).

Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών
Ξενοφώντος 5
105 57 Αθήνα

Τηλ: 210 32 37 325 — 9,
211 5006.000
Φαξ: 210 32 22 929

www.fgi.org.gr

Αναζητήστε το παρόν δελτίο σε ηλεκτρονική μορφή
στη διεύθυνση www.fgi.org.gr